

Wójt Gminy Morawica

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY
MORAWICA**

ZMIANA NR2

ANEKS

**UWARUNKOWANIA
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
(w zakresie objętym Zmianą nr 2)**



**Morawica
2008
2009**

Zał. Nr 1 do uchwały nr XXXII/305/09 z dnia 30 sierpnia 2009 r. Rady Gminy Morawica

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY
MORAWICA
WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE**

ZMIANA NR2

**ANEKS
UWARUNKOWANIA
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
(w zakresie objętym Zmianą nr 2)**

Aneks :Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego (w zakresie objętym Zmiana nr 2) stanowi załącznik Nr 1 do uchwały nr XXXII/305/09 Rady Gminy Morawica z dnia 30 sierpnia 2009 r. w sprawie uchwalenia zmiany nr 2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Morawica.

Zespół autorski

mgr inż. arch. Artur Hajdorowicz - główny projektant - POIU – KT 281

mgr inż. arch. Anna Remi – Krawczyk - POIU - KT 192

mgr inż. arch. Aneta Czarnecka - POIU - KT 263

mgr inż. arch. Ernest Łysak

mgr inż. Kama Kotowicz

inż. Izabela Wrona

inż. Władysław Boberek

infrastruktura techniczna

inż. Maria Wrona

infrastruktura techniczna

inż. Wojciech Zygan

komunikacja

**Biuro Planowania Przestrzennego
Urząd Miasta Kielce**

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORAWICA WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE

ZMIANA NR 2

ANEKS UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO (w zakresie objętym Zmianą nr 2)

Wstęp

Niniejsze opracowanie jest częściową aktualizacją i uzupełnieniem „Studium uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego” - Diagnoza Stanu, stanowiącego załącznik do uchwały Nr V/49/2000 Rady Gminy w Morawicy z dnia 14 października 2000 r.

„Studium uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego” - Diagnoza Stanu opracowane zostało wg wówczas obowiązującego stanu prawnego i z wykorzystaniem materiałów źródłowych zawierających dane z okresu 1990 – 1999 r. , a więc w większości już nieaktualnych.

W związku z powyższym wymagają one aktualizacji w skali całej gminy.

Dla potrzeb niniejszej zmiany Studium, obejmującej zmiany części tekstowej i graficznej w zakresie **niezbędnym** dla określenia obszarów rozmieszczenia Regionalnego Portu Lotniczego i inwestycji z nim związanych, dokonano częściowej aktualizacji opracowania „Studium uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego” - Diagnoza Stanu w formie niniejszego aneksu uwzględniającego nowy stan prawny

Ekofizjografia wykonana na potrzeby Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Morawica, została uzupełniona dla potrzeb niniejszej zmiany Studium nowym Opracowaniem Ekofizjograficznym dla Regionalnego Portu Lotniczego Kielce, stanowiącym materiał planistyczny do niniejszej zmiany Studium.

Niniejszy Aneks uwzględniający nowy stan prawny – Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2003 r. – zawiera uzupełnienia i aktualizację - **w zakresie sporządzanej Zmiany nr 2** - uwarunkowań zawartych w „Studium uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego”

częściowo uaktualnionych w trybie zmiany Studium uchwalonej uchwałą Nr IV/21/06 Rady Gminy Morawica z dnia 25 maja 2006 r. w oparciu o wymogi art. 10. ust.1 przytoczonej ustawy,

Zgodnie z Art.10. ust 1 obecnie obowiązującej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z :

1. dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
2. stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
3. stanu środowiska, w tym rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
4. stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
5. warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;
6. zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
7. potrzeb i możliwości rozwoju gminy;
8. stanu prawnego gruntów;
9. występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych
- 10.występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;
- 11.występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych;
- 12.występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;
- 13.stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;
- 14.zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

DIAGNOZA STANU

[aktualizacja w zakresie sporządzanej Zmiany nr 2 w oparciu o wymogi art. 10. ust.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym]

1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU
2. ŁAD PRZESTRZENNY
3. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I KRAJOBRAZ KULTUROWY
4. DZIEDZICTWO KULTUROWE, ZABYTKI ORAZ DÓBRA KULTURY WSPÓŁCZESNEJ
5. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW
6. ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA;
7. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY;
8. STANU PRAWNY GRUNTÓW;
9. OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH
- 10.OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH;
- 11.UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH;
- 12.TERENÓW GÓRNICZE;
- 13.SYSTEMY KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ;
- 14.ZADANIA SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.

UWARUNKOWANIA

1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU

Obszar przewidywanej koncentracji zmian związanych z lokalizacją Regionalnego Portu Lotniczego Kielce w ramach **Zmiany Nr 2** studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy zlokalizowany jest w południowej części gminy Morawica (sołectwa: Obice, Lisów). Obszar nie jest silnie zurbanizowany. Odznacza się przewagą terenów o bardzo dużych walorach przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych, wymagających właściwego zagospodarowania i wykorzystania.

Rolnictwo jest tu głównym zajęciem ludności choć często traktowane jako drugi zawód, wykonywany przede wszystkim w małych i średnich gospodarstwach indywidualnych, głównie rodzinnych. Funkcje mieszkaniowe wynikają bezpośrednio z bliskości Kielc i zakładów przemysłowych, tzw. „Białego Zagłębia”. Całą zabudowę mieszkaniową stanowią domy jednorodzinne i zagrodowe. W granicach projektowanego portu lotniczego teren użytkowany jest rolniczo, gdzie na znacznej części powierzchni występują łąki i pastwiska oraz grunty orne, małe kompleksy leśne i drobne zadrzewienia. Na przedmiotowym terenie nie występuje zabudowa przemysłowa. Elektroenergetyczną sieć dystrybucyjną w obszarze objętym niniejszą zmianą Studium tworzą napowietrzne linie elektroenergetyczne 15 kV. Sieć przesyłową tworzy napowietrzna linia elektroenergetyczne 220 kV Połaniec – Radkowice (szerokość pasa technologicznego 50 m – po 25 m w obie strony od osi linii). Teren przewidziany pod budowę portu lotniczego nie jest uzbrojony w sieć wodociągową, w jego rejonie brakuje również kanalizacji sanitarnej. Pozostała część obszaru wyposażona jest w sieć wodociągową, ale brak na jej terenie kanalizacji sanitarnej. W stanie istniejącym obszar ten nie jest zgazyfikowany.

2. ŁAD PRZESTRZENNY

W sołectwach objętych obszarem przewidywanej koncentracji zmian związanych z lokalizacją Regionalnego Portu Lotniczego Kielce w ramach **Zmiany Nr 2** studium zachowały się unikalne tradycyjne układy ruralistyczne. W przypadku Lisowa jest to układ w formie wielodrożnicy, dla którego ustalono ochronę, podobnie jak w przypadku Obic, na podstawie Uchwały NR VII / 38 /06 Rady Gminy Morawica z dnia 13 lipca 2006 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Morawica.

Głównymi problemami z zakresu ładu przestrzennego są:

- zły stan techniczny zabudowy,
- zaniedbanie użytkowanych terenów,

- niewystarczające urządzenie przestrzeni publicznych,
- nieregularne i chaotyczne realizowanie nowej zabudowy,

3. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I KRAJOBRAZ KULTUROWY

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

W odległości 7,75 km na wschód od granicy projektowanego lotniska zlokalizowany jest Obszar Natura 2000 „Dolina Nidy” (kod obszaru : PLB260001). Podstawę prawną powołania obszaru ESE Natura 2000 „Dolina Nidy” stanowi Rozporządzenie Ministra Środowiska z 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. z 2004 r., Nr 229, poz. 2313) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. 2008 Nr 198, poz. 1226). Cele ochrony tego obszaru zdefiniowane są w oparciu o postanowienia Dyrektywy Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków. Pod względem liczby gatunków kwalifikujących wg kryteriów BirdLife International „Dolina Nidy” zajmuje 6 miejsce w Polsce i jest jedną z najważniejszych, krajowych ostoi ptaków wodno błotnych o znaczeniu europejskim. Obszar Natura 2000 „Dolina Nidy” PLB 260001 stanowi dolina rzeczna o szerokości 2 - 3 km, wyjątkowo 6 km – w rejonie wsi Umianowice (gmina Kije). Obszar leży w granicach gmin: Busko-Zdrój - 7,5 ha, Nowy Korczyn – 1677,6 ha, Wiślica – 4336,3 ha, Imielno – 1779,9 ha, Opatowiec – 124,0 ha, Kije – 1777,8 ha, Michałów – 977,4 ha, Pińczów – 4984,0 ha, Chęciny – 12,6 ha, Sobków – 2092,7 ha i Złota 2186,3 ha. W sumie powierzchnia obszaru wynosi 19956,1 ha.

Dla obszaru „Dolina Nidy” opracowano program „Zrównoważony rozwój gospodarczy zlewni rzeki Nidy w związku z obszarami Natura 2000”, w którym przedstawiono propozycję jego realizacji, składającego się na projekty zmierzające do osiągnięcia wspólnego celu dotyczące: ochrony przyrody, rozwoju turystyki, poprawy ochrony przed powodzią, budowy zbiorników małej retencji, budowy urządzeń służących migracji ryb. W ramach tego programu, w III obszarze działań¹ (w granicach zlewni rzeki Nidy od połączenia Czarnej i Białej Nidy do miejscowości Pasturka w gminie Pińczów, częściowo na obszarach gmin Sobków, Kije, Pińczów, Michałów, Imielno, Jędrzejów), którego granice przebiegają w odległości ok. 4km od zachodnich granic planowanego lotniska położonych na terenie gminy Morawica, proponuje się:

¹ Zlewnię rzeki Nidy podzielono na cztery obszary działań, gdzie prócz opisanego w teście wyznaczono: I obszar – zlewnia Czarnej Nidy od źródeł do połączenia z Białą Nidą, II obszar – zlewnia Białej Nidy od źródeł do połączenia z Czarną Nidą, IV obszar – zlewnia Nidy od miejscowości Pasturka do ujścia Nidy

- przywrócenie ciągłości korytarzy ekologicznych poprzez renaturyzację stopni piętrzących i jazów,
- przywrócenie retencji dolinnej rzeki Nidy głównie poprzez odtworzenie starorzeczy,
- ochrona przed powodzią w rejonie Umianowic (gmina Kije),
- odtworzenie naturalnego biegu głównego koryta rzeki Nidy w obszarze delty śródlądowej z przebudową istniejących stopni,
- budowa polderów przeciwpowodziowych: Kliszów (gmina Kije), Skowronno (gmina Pińczów), Michałów (gmina Michałów),
- zwiększenie przepustowości powodziowej Nidy (przepusty w nasypie drogi Sobowice-Skowronno na obszarze gmin Imielno i Pińczów),
- budowa zbiorników małej retencji: Chwaścice Wólka (gmina Jędrzejów) i Stawiany (gmina Kije),
- rewitalizacja zalewu pińczowskiego,
- utworzenie Krajobrazowego Parku Wodnego „Stara Rzeka” na lewym brzegu Nidy poniżej mostu w Pińczowie.

Realizacja w/w zadań, szczególnie odnoszących się do budowy zbiorników małej retencji, powinna być poprzedzona odpowiednimi badaniami dotyczącymi ich wpływu na funkcjonowanie ruchu lotniczego.

Na obszarze województwa świętokrzyskiego, w tym na obszarze gminy Chmielnik oraz w rejonie oddziaływania planowanego lotniska, prowadzone są prace zmierzające do poszerzenia polskiej części Europejskiej sieci ochrony przyrody Natura 2000. Choć obecne propozycje tych obszarów nie kolidują z ruchem lotniczym ani budową lotniska, należy kontrolować i stale uzupełniać informacje środowiskowe, zwłaszcza w przypadku powołania nowych obszarów Natura 2000. Na północny - zachód, zachód i południowy – zachód, w granicach administracyjnych gmin Morawica, Sobków, Imielno, Chęciny (stan na 1.12.2008r.) zlokalizowana jest „Ostoja Sobkowsko – Korytnicka” (najbliższe granice ostoi przebiegają w odległości ok. 2km od zachodnich granic planowanego lotniska (położonych na terenie gminy Morawica). Na południe, w granicach gmin Chmielnik, Kije i Pińczów (stan na 1.12.2008r.) - „Ostoja Gołuchowska” (najbliższe granice ostoi przebiegają w odległości ok. 2km od południowych granic planowanego lotniska (położonych na terenie gminy Morawica). Na południe od tej ostoi znajduje się „Ostoja Stawiany” (w gminach Kije i Chmielnik). Na północ od terenów lotniska wyznaczono ostoję „Dolina Czarnej Nidy” (gminy Morawica i Chęciny), na wschód „Lasy Cisowsko-Orłowińskie” (gminy Daleszyce, Pierzchnica, Raków, Łągów, Bieliny, Górno), natomiast na południu gminy Chmielnik wyznaczono „Ostoję Szaniecką” (gminy Chmielnik, Gnojno, Busko Zdrój, Wiślica, Stopnica, Solec Zdrój, Nowy Korczyn). „Ostoja Sobkowsko - Korytnicka” wyróżnia się występowaniem muraw kserotermicznych. „Ostoję Gołuchowska” zaproponowano dla ochrony rzadkich gatunków motyli, ważek i ślimaków oraz siedlisk naturowych: łąk

zmiennie wilgotnych ekstensywnie użytkowanych, grądów, torfowisk przejściowych i łągów. „Dolina Czarnej Nidy” wyróżnia się występowaniem mięczaków naturalnych, motyli naturalnych, ryb naturalnych oraz siedlisk jak łągi i starorzecza. „Ostoja Szaniecka”, w części leżącej na południu gminy Chmielnik, została wytypowana ze względu na cenne populacje motyli naturalnych. „Lasy Cisowsko-Orłowińskie”, w części wschodniej – w Dolinie rzeki Pierzchnianki również wyróżniają się ze względu na występowanie gatunków motyli naturalnych. Wszystkie w/w ostoje zostały wyznaczone dla ochrony siedliskowej, nie ze względu na ochronę ptaków, dlatego nie stwarzają zagrożenia dla bezpieczeństwa ruchu lotniczego.

Na obszarze przewidywanej koncentracji zmian związanych z lokalizacją Regionalnego Portu Lotniczego Kielce w ramach **Zmiany Nr 2** studium, dominują siedliska obojętnych i zasadowych pól uprawnych i ugorów. Spotykane są również świeże i wilgotne łąki, siedliska piaszczyste, murawy kserotermiczne i lasy. Spośród wszystkich roślinnych grup siedliskowych najliczniejszą stanowią gatunki naturalnych i półnaturalnych siedlisk - miejsc otwartych. Dość liczną grupą są gatunki rosnące wyłącznie na siedliskach synantropijnych (gatunki segetalne i ruderalne). Pozostałe grupy stanowią gatunki innych siedlisk (lasy, torfowiska przejściowe i niskie) oraz o szerokiej skali tolerancji ekologicznej. Ogólna liczba gatunków roślin naczyniowych stwierdzonych na obszarze przewidywanej koncentracji zmian związanych z lokalizacją Regionalnego Portu Lotniczego Kielce w ramach **Zmiany Nr 2** studium, wynosi 552 taksony. Pośród nich wytypowano 34 gatunki objęte ochroną całkowitą, częściową oraz rzadkie i zagrożone w kraju i regionie. W stosunku do tak niewielkiego obszaru, liczbę gatunków należy uznać za znaczną. Na przedmiotowym terenie nie stwierdzono gatunków roślin naczyniowych zamieszczonych w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. Brak jest również informacji o występowaniu tego typu gatunków na opisywanym terenie w artykułach naukowych, w opracowaniach i materiałach niepublikowanych i stronach internetowych. Wyróżniono tu natomiast 7 naturalnych i półnaturalnych zbiorowisk roślinnych (typów siedliskowych). Ponadto, na obszarze przewidywanej koncentracji zmian związanych z lokalizacją Regionalnego Portu Lotniczego Kielce w ramach **Zmiany Nr 2** studium, wyodrębniono dwie strefy kluczowe dla ochrony fauny, zlokalizowane w dolinie rzeki Morawki i obejmujące populacje rozrodcze przyrodniczo cennych gatunków zwierząt ze szczególnym uwzględnieniem organizmów wymienionych w załączniku I Dyrektywy Ptasiej 79/409/EWG i załączniku II Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG. Łączna liczba objęta strefą wynosi 6 gatunków. Spośród wszystkich gatunków wykazanych na inwentaryzowanym terenie, zidentyfikowano jeden gatunek priorytetowy: przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia*.

Według badań klasy jakości wód rzeki Morawki dla poszczególnych wskaźników kształtuje się następująco:

- wskaźniki fizyczne – do klasy I – III,
- wskaźniki tlenowe – do klasy I – III,
- wskaźniki biogenne – do klasy I i IV (azot amonowy),
- wskaźniki zasolenia – do klasy I – III,
- wskaźniki zawartości metali – do klasy I – III oraz ołów klasa IV,
- wskaźniki zanieczyszczeń przemysłowych – do klasy I – III,
- wskaźniki mikrobiologiczne – do klasy I – II.

Z przeprowadzonych badań czystości powietrza (dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i pyłu zawieszonego) wynika, że na przedmiotowym obszarze występuje strefa A oznaczająca brak przekroczeń wartości dopuszczalnych.

ZAGADNIENIA DOTYCZĄCE KRAJOBRAZU KULTUROWEGO – PATRZ ANEKS STUDIUM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO – str.21

4. DZIEDZICTWO KULTUROWE, ZABYTKI ORAZ DOBRA KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

ZAGADNIENIA DOTYCZĄCE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW – PATRZ ANEKS STUDIUM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO – str.21

DOBRA KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

W granicach obszaru przewidywanej koncentracji zmian związanych z lokalizacją Regionalnego Portu Lotniczego Kielce w ramach **Zmiany Nr 2** studium, poza ośmioma przydrożnymi krzyżami, rzeźbami i kapliczkami w sołectwach Obice (pięć) i Lisów (trzy) nie wskazuje się innych dóbr kultury współczesnej.

5. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Liczba ludności na 31 grudnia 2006 roku wynosiła 11 574 mieszkańców ogółem (Tabela 1). Dane z 31 grudnia 2005 roku wykazują, że liczba ludności była o 48 mieszkańców większa w stosunku do roku następnego. Spadek ten nie jest znaczny, zwłaszcza biorąc pod uwagę dane z 2004 roku (11 604 mieszkańców).

Struktura demograficzna			
Wyszczególnienie	2004	2005	2006
Liczba ludności w tyś. (wg. stałego miejsca zameldowania)	11 604	11 622	11 574

w tym kobiety	5 798	5 814	5 783
w miastach (wg. stałego miejsca zameldowania)	4 036	4 048	4 019
na wsi (wg. stałego miejsca zameldowania)	7 568	7 574	7 555
kobiety na 100 mężczyzn	100	100	100
ludność na 1 km powierzchni ogólnej	81	81	81

Tabela 1. Struktura demograficzna ludności w gminie Morawica w latach 2004-2006 [źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Regionalnych]

Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej) w 2006 roku wynosiła 2 496, co stanowiło 21,6% ogółu liczby ludności mieszkańców gminy (Tabela 2). W wieku produkcyjnym suma wynosiła 7 082 mieszkańców (61,4%), natomiast poprodukcyjnym - 1 963 (17%). Procentowy udział osób w wieku produkcyjnym wzrastała w latach 2004-2006, a udział osób w wieku poprodukcyjnym malała (17,3 – 17,00 %). W związku z czym obciążenie demograficzne wynosi 27,7 (2006 rok)– udział osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym			
Wyszczególnienie	2004	2005	2006
ludność w wieku (w %):			
przedprodukcyjnym	22,9	22,4	21,6
produkcyjnym	59,8	60,4	61,4
poprodukcyjnym	17,3	17,2	17
wskaźnik obciążenia demograficznego:			
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	67,2	65,5	63
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	75,4	76,5	78,6
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	28,9	28,4	27,7

Tabela 2. Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym w gminie Morawica w latach 2004-2006 [źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Regionalnych]

Liczba osób meldujących się systematycznie spada – od roku 2004 do 2006 o 28 osób (Tabela 3). Wymeldowania w gminie utrzymują się na poziomie około 113 osób rocznie od 2004 roku. Zaś saldo migracji w 2006 roku było najniższym od lat – wynosiło jedynie 3 osoby. Przyrost naturalny od lat jest ujemny, a w 2006 roku osiągnął -49 osób.

Migracje (w ruchu wewnętrznym), przyrost naturalny			
Wyszczególnienie	2004	2005	2006
Przyrost naturalny ogółem	-34	-23	-49
zameldowania	154	131	126
wymeldowania	127	90	123
saldo migracji	27	41	3

Tabela 3. Migracje (w ruchu wewnętrznym), przyrost naturalny w gminie Morawica w latach 2004-2006 [źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Regionalnych]

Liczba mieszkań i izb na terenie gminy systematycznie wzrasta - od 2004 do 2005 o 39 mieszkań i 235 izb, a od 2005 do 2006 o kolejne 65 mieszkań i 404 izby. Powierzchnia użytkowa mieszkań nieznacznie wzrosła z średnio 90,7m² (2004 r.) do 91,8m² (2006 r.). Procentowy udział mieszkań wyposażonych w wodociąg, ustęp spłukiwany, łazienkę, centralne ogrzewanie wynosi odpowiednio – 89,5% (2004), 89,8% (2006); 70,3% (2004), 71,3% (2006); 72,3% (2004), 73,2% (2006); 74,7% (2004), 75,4% (2006).

Warunki życia mieszkańców			
Wyszczególnienie	2004	2005	2006
mieszkania	3 434	3 473	3 538
izby	14 319	14 554	14 958
powierzchnia użytkowa mieszkań (w m kw.)	311 460	316 341	324 933
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne			
wodociąg	3 074	3 113	3 178
ustęp spłukiwany	2 416	2 455	2 520
łazienka	2 484	2 523	2 588
centralne ogrzewanie	2 565	2 604	2 669

gaz sieciowy	0	0	0
--------------	---	---	---

Tabela 4. Warunki życia mieszkańców w gminie Morawica w latach 2004-2006 [źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Regionalnych]

Uwaga:

Przedstawione powyżej dane statystyczne dotyczą całej gminy (nie tylko sołectwa, na których przewiduje się budowę lotniska i inwestycji z nią związanych). Biorąc pod uwagę, że lokalizacja takiej inwestycji rzutować będzie na całą gminę uaktualniono dane w granicach gminy.

6. ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Nowe potrzeby z zakresu bezpieczeństwa publicznego i obrony cywilnej powstają wraz z rozwojem urbanizacji, w tym obszarów zabudowy mieszkaniowej i usługowej oraz planowanych zamierzeń inwestycyjnych takich jak lotnisko i infrastruktura jemu towarzysząca. Stąd miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego muszą uwzględniać realizację zadań obrony cywilnej – wykrywania zagrożeń, skutecznego działania systemu alarmowania i szybkiego ostrzegania mieszkańców o zagrożeniu.

Na podstawie opracowania: „Operat hydrologiczny zlewni rzeki Morawki dla potrzeb projektowanego Regionalnego Portu Lotniczego Kielce w Obicach” Kieleckiego Towarzystwa Naukowego (Kielce sierpień 2007 r.) w obszarze objętym **Zmianą Nr 2** wyznaczono tereny powodziowe.

7. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Rozwój różnych form turystyki i wypoczynku, to dziedziny, które powinny stać się głównym, obok racjonalnego rolnictwa kierunkiem specjalizacji gospodarczej obszaru. Turystyka i rekreacja to dziedziny, dla rozwoju których obszar objęty zmianą 2 studium posiada dość korzystne warunki. Składają się na nie walory i zasoby środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu, łatwa dostępność komunikacyjna oraz położenie w pobliżu krajowych szlaków drogowych i kolejowych. Obecne zagospodarowanie turystyczne i rekreacyjne obszaru jest małe w skali regionalnej, jednakże niewspółmierne w stosunku do rzeczywistych możliwości. W aspekcie zamierzenia inwestycyjnego, jakim jest budowa lotniska, wzrośnie zapotrzebowanie na rozwój sfery usługowej i działalności gospodarczej jako infrastruktury około – lotniskowej. Zatem możliwości rozwoju gminy można spodziewać się właśnie z tym przedsięwzięciem.

8. STAN PRAWNY GRUNTÓW

W związku z planowaną inwestycją pn. „Regionalny Port Lotniczy Kielce”, nastąpiły zmiany w stanie prawnym gruntów położonych w granicach przewidywanej

koncentracji zmian związanych z lokalizacją Regionalnego Portu Lotniczego Kielce w ramach **Zmiany Nr 2** studium. Na dzień 21.07.2008 r. w sołectwach Obice i

Lisów wykupiono na rzecz gminy Kielce 119,7851 ha, przy czym planuje się wykupić kolejne 148,5403 ha (w sumie 268,3254 ha).

Wykupiono:

Lisów: 13.7112 ha
Obice: 106.0739 ha

Pozostało do wykupu:

Lisów: 4.63 ha
Obice: 147.9103 ha

Na obszarze objętym **Zmianą nr 2** studium, w sołectwie Obice występuje teren zamknięty (tereny kolejowe)

9. OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

Teren będący przedmiotem **Zmiany Nr 2** studium, położony jest w granicach Chmielnicko -Szydłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Ch-SzOChK) oraz Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (POChK), których przebieg określono w Rozporządzeniu Nr 89/2005 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Św. Nr 156, poz. 1950) zmienionego rozporządzeniem Nr 17/2009 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2009 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Św. Nr 42, poz. 629) oraz Rozporządzeniu Nr 9/2008 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 25 sierpnia 2008 r. o zmianie rozporządzenia w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz.U. Woj. Św. Nr 189, poz. 2515) . Ponadto, w w/w Rozporządzeniach Nr 89/2005 oraz Nr 17/2009 ustalono działania na tym obszarze w zakresie czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy w jego zagospodarowaniu.

W ramach prac zmierzających do poszerzenia polskiej części Europejskiej sieci ochrony przyrody Natura 2000, w granicach gminy Morawica zaproponowano do ustanowienia dwie ostoje (stan na 01.12.2008r.) - „Ostoję Sobkowsko - Korytnicką” (na południowym zachodzie gminy) i „Dolinę Czarnej Nidy” (zajmującej centralny obszar gminy od zachodniej do wschodniej granicy gminy) - wyznaczone na rysunku Zmiany nr 2 studium.

10. OBSZARY NATURALNYCH ZAGROZEŃ GEOLOGICZNYCH

Na terenie koncentracji zmian związanych z lokalizacją Regionalnego Portu Lotniczego Kielce w ramach **Zmiany Nr 2** studium nie występują obszary

osuwiskowe, jak również obszary bezodpływowe. Nie istnieje też niebezpieczeństwo rozmycia terenu w czasie większych wezbrań – na terenach przybrzeżnych, ani położonych wzdłuż cieków wodnych bez trwałej zabudowy regulacyjnej na wielką wodę.

11. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

Na obszarze objętym **Zmianą Nr 2** studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Morawica znajdują się cztery udokumentowane złoża:

- „Lipa” - jurajskie wapienie o udokumentowanych zasobach we wschodniej części w kategorii B+C₁ i w kat. C₂ w zachodniej części w ilości 311 125 tys. ton,
- „Lisów” – czwartorzędowe piaski w kat. C₂ w ilości 3 410 tys. ton, w dużym stopniu zawodnione,
- „Goździc” – jurajskie wapienie o udokumentowanych zasobach w kat. B+C₁ w ilości 100 146 tys. ton,
- „Dębska Wola” w Obicach – wapienie triasowe w kat. C₁, o zasobach w ilości 782 tys. ton.
- „Obice” – złoża wapieni jurajskich o udokumentowanych zasobach w kat. C₁
- „Obice” – złoża piasku o udokumentowanych zasobach w kat. C₁

Wszystkie złoża są nieczynne, jednak złoża wapieni są obecnie przedmiotem zainteresowania podmiotów gospodarczych co do ich eksploatacji.

Zgodnie z „*Dokumentacją ujęcia wody podziemnej z utworów trzeciorzędowo – jurajskich w miejscowości Kaczorów k/Chmielnika dla potrzeb miasta Buska*” na obszarze tym występuje główny poziom wodonośny z udokumentowanymi zasobami wód w kategorii B. Obszar zlewni podziemnej występuje w granicach zlewni morfologicznej źródłiska w Kaczorowie – Zberzu (wody trzeciorzędowo – jurajskie).

W obszarze przedmiotowej zmiany studium należy wprowadzić granice Głównego Zbiornika Wód Podziemnych: GZWP nr 416 – Małogoszcz. Dotąd nie opracowano dokumentacji hydrogeologicznej dla tego zbiornika, stąd przebieg granic jest obecnie tylko orientacyjny. GZWP Małogoszcz obejmuje zachodnią część przedmiotowego obszaru, w którym wody podziemne gromadzą się w spękanych wapieniach jury i triasu (ośrodek szczelinowo-krasowy). Szacunkowe zasoby dyspozycyjne tego zbiornika wynoszą 408 tys. m³/dobę, a moduł zasobów wynosi 2,24 l/s/km². Średnia głębokość ujęć nie przekracza 100 m. Powierzchnia zbiornika wynosi 211 km². Wodonośność zbiornika jest zróżnicowana w zależności od litologii skał i stopnia ich spękania. Cały teren zbiornika jest objęty ochroną zwykłą wód podziemnych. Zbiornik nie ma wyznaczonych stref ochrony.

12. TERENYGÓRNICZE

Na przedmiotowym obszarze nie występują tereny górnicze.

13.SYSTEMY KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

13.1. SYSTEMY KOMUNIKACJI

Komunikacja drogowa

Główne drogi przebiegające przez obszar gminy, zbiegają się w miejscowości Morawica, tworząc węzeł układu komunikacyjnego o znacznej uciążliwości dla mieszkańców gminy i tworzący zakłócenia w ruchu komunikacyjnym, jak i bezpośrednie zagrożenie bezpieczeństwa. Stan dróg lokalnych jest średni i wymaga modernizacji. Brak ścieżek rowerowych. Z tych względów za konieczne uznano prace modernizacyjne na głównym układzie drogowym gminy oraz układzie lokalnym.

Najpilniejszą inwestycją drogową jest budowa drugiego pasma drogi DK73, przebudowa do pełnych parametrów drogi głównej ruchu przyspieszonego GP2/2 wraz z obwodnicą miejscowości Morawica.

W związku z projektowanym portem lotniczym w Obicach konieczna będzie realizacja budowy obwodnic Lisowa i Piotrkowic w ciągu drogi krajowej nr 73 wraz z węzłem drogowym do obsługi lotniska i wyżej wymienionych miejscowości.

Dla obsługi komunikacją drogową Portu Lotniczego i terenów przyległych, istnieją warunki dla wybudowania dwóch dróg „obrzeżnych” tj. po stronie północnej i południowej lotniska

Z uwagi na rozwój turystyki i rekreacji, układ drogowy powinien być wzbogacony, a inwestycje drogowe powinny obejmować także urządzenia ruchu pieszego i rowerowego, zapewniające pieszym i rowerzystom podstawowe warunki bezpieczeństwa i funkcjonalności.

Komunikacja kolejowa

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa nr 8 Warszawa – Kielce – Kraków oraz linia kolejowa Kielce – Busko.

W związku z planowaną budową Portu Lotniczego w Obicach - Grabowcu wskazuje się na potrzebę przywrócenia ruchu pasażerskiego i modernizację linii kolejowej Kielce – Busko oraz włączenie jej do obsługi lotniska np. nowoczesnych autobusów szynowych, budowę stacji (przystanku) kolejowej. Przez teren wsi Obice przebiega również nieczynna bocznicą kolejowa, która stwarza możliwości obsługi lotniska.

Komunikacja lotnicza

W wyniku szczegółowych analiz na terenie gminy Morawica w miejscowości Obice oraz na terenie gminy Chmielnik w miejscowości Grabowiec wybrana została lokalizacja lotniska o znaczeniu ponadlokalnym. Regionalny Port Lotniczy Kielce będzie pełnił rolę lotniska o funkcji przewozów pasażerskich (loty biznesowe, turystyczne, migracyjne i zarobkowe) i przewozów towarowych (cargo). Jako optymalną lokalizację projektowanego Regionalnego Portu Lotniczego Kielce (lotnisko) można przyjąć tereny wsi: Obice, między drogą krajową nr 73 i drogą wojewódzką nr 766.

Projektowane lotnisko lokalizowane jest w odległości ok. 24 km od centrum Kielc. Spośród trzech lokalizacji analizowanych, za lokalizacją lotniska w Obicach i Grabowcu przemawiają przede wszystkim: dobre skomunikowanie z Kielcami i regionem, relatywnie niewielki obszar zabudowany, na który będzie oddziaływał hałas lotniczy, brak istotnych przeszkód wysokościowych w rejonie lotniska, zapewniające bezpieczne wykonywanie operacji lotniczych, dobre podłoże budowlane, lokalne zasoby kruszywa, możliwe do wykorzystania w ramach prac budowlanych, relatywnie niewielki obszar podlegający konieczności wycinki drzew, brak kolizji z działalnością lotniska w Masłowie, dostępność terenu pod przyszłą ewentualną rozbudowę, uzyskana rekomendacja lokalnych organizacji przyrodniczych.

Uwarunkowania zagospodarowania terenu w związku z planowaną lokalizacją lotniska, zawarte są w rozwinięciach tematycznych poszczególnych punktów niniejszego Aneksu i w części graficznej.

13.2. SYSTEMY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Telekomunikacja

W programach rozwojowych operatorów telekomunikacyjnych uwzględnić potrzeby Regionalnego Portu Lotniczego Kielce wraz z wielofunkcyjną zabudową towarzyszącą.

Elektroenergetyka

Kolidujące z lokalizacją lotniska linie energetyczne WN 220 kV oraz SN 15 kV należy przebudować z zabezpieczeniem dwustronnego zasilania lotniska liniami średniego napięcia – trasa wg cz. graficznej.

Gospodarka cieplna

Zaopatrzenie w ciepło Regionalnego Portu Lotniczego do celów ogrzewania wentylacji, klimatyzacji i celów technologicznych należy realizować z własnego lokalnego źródła ciepła na paliwo gazowe lub olej opałowy.

Dla wielofunkcyjnej zabudowy w sąsiedztwie lotniska, oprócz paliwa j.w. dopuścić można stosowanie paliw stałych o niskiej zawartości siarki.

Gazownictwo

W stanie istniejącym gmina Morawica jest częściowo zgazyfikowana . Gazociąg zrealizowano w Morawicy, Łabędziowie, Radomicach I i II, Brzezinach oraz w Woli Morawickiej (bez odbiorców). Zaprojektowano gazociągi w Piasecznej Górcie i osiedlu Bilcza.

Zaopatrzenie w gaz „RPL Kielce” oraz obiektów bezpośrednio lub pośrednio z związanych z lotniskiem, jako drugostronne zasilanie może być zrealizowane jako przedłużenie gazociągów w Chałupkach.

Podstawowe zasilanie nastąpi w nawiązaniu do stacji redukcyjno pomiarowej w Pierzchnicy.

Szacunkowe zapotrzebowanie gazu wynosi łącznie : $V_h = 1000 \text{ Nm}^3/\text{h}$, $V_a = 1.556.000 \text{ Nm}^3/\text{rok}$

w tym: dla centralnego ogrzewania , wentylacji , klimatyzacji i celów technologicznych : $V_h=800\text{Nm}^3/\text{h}$, $V_a = 1.340.000 \text{ Nm}^3/\text{rok}$;

dla celu przygotowania posiłków i c.w. : $V_h=200 \text{ Nm}^3/\text{h}$, $V_a=216.000 \text{ Nm}^3/\text{rok}$

Zaopatrzenie w wodę

Źródłem zasilania wodociągu dla „RPL Kielce” są odwiercone dwie studnie głębinowe o przewidywanych zasobach eksploatacyjnych $O_h = 150 \text{ m}^3/\text{h}$

Wody powierzchniowe

Zabrania się w otoczeniu lotniska, czyli w odległości 5 km od jego granicy budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych, które mogą stanowić źródło żerowania ptaków.

Gospodarka ściekowa

Gminę podzielono na dwie zasadnicze zlewnie:

Zlewnia oczyszczalni ścieków w Morawicy, do której dopływać będą ścieki z większości gminy: Morawica, Bielskie Młyny, Bilcza, Brudzów, Brzeziny, Dyminy Granice, Kuby Młyny, Lisów, Łabędziów, Piaseczna Górka, Podwale, Radomice, Wola Morawicka, Zaborze.

Zlewnia oczyszczalni ścieków w Tokarni na terenie gminy Chęciny, do której dopływają ścieki z miejscowości: Chałupki, Chmielowice, Dębska Wola, Drochów Dolny i Górny Kawczyn, Nida, Obice, Zbrza

Ilość ścieków - Ośr.d.=331m³/d.

Rozwiązaniem wariantowym jest przerzut wszystkich ścieków z terenu gminy na oczyszczalnię w Morawicy.

Ilość ścieków - Ośr.d.=1186,0m³/d.

Na terenie Bilczy niewielka ilość ścieków kierowana jest do małej lokalnej oczyszczalni ścieków, docelowo należy system ten włączyć do kanalizacji miejscowości Kowala.

Zastosowano system kanalizacji grawitacyjno pompowy, do którego [przewiduje się włączenie 95 % odbiorców ,co ma uzasadnienie w związku z ochrona wód podziemnych.

Pojedyncze zabudowania powinny posiadać indywidualne oczyszczalnie lub bezodpływowe zbiorniki ścieków i wywożenie do punktu zlewnego na terenie oczyszczalni.

Rozbudowa oczyszczalni „Morawica” polegać będzie na budowie 2-ch reaktorów, stacji diagnozowania koagulantu, stacji dmuchaw, stacji zlewnej ścieków dowożonych i poletek osadowych.

„Regionalny Port Lotniczy Kielce” będzie posiadał własną oczyszczalnię mechaniczno biologiczną zlokalizowaną na terenie lotniska. Tereny usługowe i mieszkaniowe na gruntach wsi Obice, oraz w sąsiedztwie lotniska przewiduje się skanalizować do systemu kanalizacji grawitacyjno – pompowej z odprowadzeniem do oczyszczalni w Tokarni lub w Morawicy w ilości:

14. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Z planowaną inwestycją celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym , jaką jest **Regionalny Port Lotniczy Kielce** wiążą się następujące zadania (na obszarze gminy Morawica):

- budowa łącznika pomiędzy drogą wojewódzką nr 766, a drogą krajową nr 73
- modernizacja linii kolejowej Kielce – Busko
- przebudowa stacji kolejowej w Obicach
- budowa ujęcia wody w oparciu o dwie odwiercone studnie głębinowe w Obicach, wodociąg
- budowa oczyszczalni ścieków komunalnych wraz z systemem kanalizacji na potrzeby lotniska
- budowa podczyszczalni wraz z systemem retencjonowania i kanalizacji deszczowej na potrzeby lotniska
- budowa gazociągu od strony Pierzchnicy oraz przedłużenie sieci gazociągów od miejscowości Chałupki wzdłuż drogi nr 766
- przebudowa linii energetycznej WN – 220 kV oraz kolidujących z budową lotniska linii SN 15 kV

Pośredni związek z inwestycją RPL-Kielce mają

- budowa obwodnicy Morawicy w ciągu drogi krajowej nr 73,
- zbiornik wodny na rzece Morawka (podniesienie atrakcyjności turystycznej, retencja)
- uzbrojenie terenów zurbanizowanych i przewidzianych do rozwoju urbanizacji (ochrona środowiska przyrodniczego, poprawa wizerunku)

Według „Programu małej retencji dla Województwa Świętokrzyskiego” Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach (lipiec 2006), na terenie przedmiotowej zmiany studium planowana była budowa zbiornika retencyjno – rekreacyjno – powodziowego „Lisów – Piotrkowice” na lata 2011-2015. Zgodnie z §2 Uchwały Nr XI/192/07 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie przyjęcia „Programu małej retencji dla województwa świętokrzyskiego” wyłącza się budowę tego zbiornika z „Programu...” w przypadku przystąpienia przez inwestora do opracowania dokumentacji projektowej dotyczącej inwestycji polegającej na budowie Regionalnego Portu Lotniczego Kielce.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze – tekst jednolity (Dz. U. 2006 Nr 100 poz. 696 z późn. zm.) art. 87 ust. 6 zabrania się w otoczeniu lotniska, czyli w odległości do 5 km od jego granic budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych, które mogą stanowić źródło zerwania ptaków. W związku z tym (ujęte w zmienianym studium) zbiorniki wodne na rzece Morawce w okolicach wsi Lisów i Brudzów, należy wyeliminować w kolejnej zmianie studium tj. w Zmianie nr 2.

STUDIUM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

[w zakresie sporządzanej zmiany Studium]

• KRAJOBRAZ KULTUROWY

Obszar koncentracji zmian związanych z lokalizacją Regionalnego Portu Lotniczego Kielce w ramach **Zmiany Nr 2** studium można podzielić na szereg makrownętrz w formie pasm, grzbietów, wzniesień i obniżeń, układających się w kierunku północno zachodni zachód – południowo wschodni wschód. Występuje tu harmonijny krajobraz rolno – łąkowy, rolno – leśny i osiedleńczy, w którym dominuje krajobraz pagórkowaty i pofalowany pocięty dolinami rzecznyymi. W układzie tym w dużym stopniu pasma wzniesień są wylesione, a w ich obrębie dominuje krajobraz rolny. Całość obszaru oceniana jest jako miejsce o wysokich walorach krajobrazowych. W obrębie obszaru jako lokalne kulturowe dysonanse krajobrazowe występują tu:

- wyrobiska lokalnych eksploatacji kopalin mineralnych,
- kolejowe i drogowe wkopy oraz nasypy,
- słupy i sieci napowietrznych linii elektroenergetycznych,
- osiedla mieszkaniowe często o obcej i pretensjonalnej architekturze.

• DZIEDZICTWO KULTUROWE

Na obszarze koncentracji zmian związanych z lokalizacją Regionalnego Portu Lotniczego Kielce w ramach **Zmiany Nr 2** studium nie występują obiekty i inne materialne wartości uznawane za godne ochrony prawnej dla dobra społeczeństwa i jego rozwoju ze względu na niepodważalne wartości historyczne, patriotyczne, religijne, naukowe i artystyczne, prócz zabytków wykazanych w rejestrze i ewidencji zabytków oraz wyszczególnionych poniżej obiektów i terenów o cechach zabytkowych:

- zachowana na cmentarzu w Lisowie mogiła zamordowanych przez Gestapo 24 sierpnia 1943 r. (miejsce pamięci narodowej)
- krzyż z lufy czołgowej na skrzyżowaniu dróg w Lisowie – pamiątka największej bitwy pancерnej na Kielecczyźnie ze stycznia 1945 r.
- historyczny zbiornik wodny – sadzawka w centrum wsi Lisów, istniejąca od średniowiecza,
- kapliczki i rzeźby przydrożne w Obicach (pięć) i Lisowie (dwie).

• ZABYTKI

W obszarze koncentracji zmian związanych z lokalizacją Regionalnego Portu Lotniczego Kielce w ramach **Zmiany Nr 2** studium, w obu sołectwach występują obiekty wpisane do ewidencji zabytków.

W Obicach są to:

- Zespół dworski:

- a) dwór murowany, 2 poł. XIX w.,
- b) stajnia i obora, murowana, około XIX w., obecnie nie użytkowana,
- c) stodoła, murowano-drewniana, około XIX w.,
- d) piwnica, murowana, około XIX w.,
- e) pozostałości ogrodzenia, murowane, około XIX w.,

- dom drewniano – murowany nr 56 z ok. XIX w.

W Lisowie odnotowano:

- Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Mikołaja:

- a) kościół murowany, XVI lub 1 poł. XVII w., kaplica p.w. św. Barbary 1645 r., spalony 1740 r., odbudowany 1746 r., dobudowa kaplic bocznych, przedsionków i zakrystii w latach 1912-1913, remontowany 1920 r., częściowo uszkodzony w 1944 r., remontowany,
- b) kostnica, murowana, poł. XIX w.,
- c) brama ze schodami, murowana, 1912-1913 r.,
- d) ogrodzenie z bramką i brama na cmentarz, murowane, XIX w.,

- Pozostałości zespołu dworskiego:

- a) ruina stajni, murowana, XIX w.,
- b) pozostałości parku, XIX w.,

• ZASOBY ARCHEOLOGICZNE

Na obszarze dotyczącym koncentracji zmian związanych z lokalizacją Regionalnego Portu Lotniczego Kielce w ramach **Zmiany Nr 2** studium, zlokalizowanych jest sześć stanowisk archeologicznych wg karty ewidencji, AZP nr obszaru 89-62):

Obice

1. (8) ślad osadnictwa – młodszy okres przedrzymski i okres wpływów rzymskich,
2. (4) ślad osadnictwa – eneolit, koniec ceramiki sznurowej,
3. (6) osada – brak znaków szczególnych – nierozpoznana,
4. (7) osada - brak znaków szczególnych – nierozpoznana,
5. (3) ślad osadnictwa – nierozpoznane (prawdopodobnie wczesna epoka żelaza),
6. (2) osada – okres wpływów rzymskich,

oraz cztery wg karty ewidencji AZP nr obszaru 89-63:

Obice

1. (12) ślad osadnictwa – neolit,
2. (63) osada prehistoryczna,

Lisów

3. (5) osada prehistoryczna - okres prawdopodobnie wpływów rzymskich,
4. (4) ślad osadnictwa - późne średniowiecze.

Ponadto, na przedmiotowym obszarze występują dwa stanowiska archeologiczne wg ewidencji Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (poza wymienionymi z kart ewidencji AZP).